Jaargang 116. Vrijdag, 13 Maart 1857. No. 31.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele inschrijving aan te besteden:

Het **onderhouden** van den **WEG** van de ***Oosterhoogebrug*** tot aan den ***Hondtil*** en van ***Oosterhoogebrug*** tot aan den ***Woldtil***, in 2 Perceelen.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE op het Raadhuis.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Zaturdag den 21sten Maart 1857** aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den 23sten Maart 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 11 Maart 1857.

Burgemeester en Wethouders; J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele Inschrijving aan te besteden:

Het **vernieuwen** van **drie panden STEENEN WALMUUR** aan de **Zuider-** en **Noorderhavens**, in 3 perceelen.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE op het Raadhuis.

Aanwijs in loco Maandag den 23sten Maart, des morgens te elf uur, beginnende aan de Zuiderhaven, Westzijde.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op den **25**sten **Maart 1857** aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Donderdag den 26sten Maart 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 12 Maart 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele Inschrijving aan te besteden:

Het **BOUWEN** van een **WALMUUR** en van een **PIJLER** enz. in de **Noorderhaven** bij de Kijk-in-'t Jat-straat.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE op het Raadhuis.

Aanwijs in loco den 30sten Maart 1857, des morgens te 10 uur.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Woensdag den 1sten April 1857** aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Donderdag den 2den April 1857**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

De Bestekken zijn van af Maandag den 16den dezer verkrijgbaar ter SECRETARIJ dezer Gemeente, tegen betaling van 50 cts.

GRONINGEN, 11 Maart 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 14den Maart 1857,
's voormiddags te 10½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Blijkens de berigten uit New-York van den 24sten Februarij j.l., werd het aldaar als zeker beschouwd, dat er werkelijk eene aanzienlijke geldsom, en wel van vijfentwintig millioen dollars, van de zijde der Vereenigde Staten aan de Mexicaansche schatkist zou geleend worden; daarvoor zou Mexico de landengte van Tehuantepec afstaan. Die strook lands zou, gelijk men weet, voor de Noord-Amerikanen eene belangrijke aanwinst zijn, dewijl zij dan over hun eigen grondgebied eenen weg tusschen de twee oceanen zouden kunnen aanleggen voor het steeds drukker wordende verkeer met Californië.

— Een hevig artikel van het te Washington verschijnende dagblad *Union*, tegen de inmenging der Engelschen in de Amerikaansche zaken, verwekt veel opzien, daar het beschouwd wordt als de uitdrukking der toekomende staatkunde van den nieuwen president *Buchanan.*

CHINA.

Niets houdt tegenwoordig zoozeer de onverdeelde aandacht van elkeen bezig als het Hemelsche rijk (wel te verstaan van deze aarde) en de oorlog die daar thans met Engeland wordt gevoerd.

Men erkent het: daar zijn groote gebeurtenissen op til, die welligt op dat uitgebreide en digt bevolkte rijk een' invloed zullen uitoefenen waarvan de gevolgen nog niet te berekenen zijn. Engeland moet, nu het eenmaal zoo ver gegaan is bij Canton als de berigten van daar hebben medegedeeld, doortastende maatregelen nemen, zoo het niet al de Europeanen zonder onderscheid in geheel China in groot gevaar wil brengen. En de Engelsche regering wil ook geen oogenblik laten verloren gaan met het nemen van die krachtige maatregelen. Zoowel uit Groot-Brittanje zelf, als uit Britsch-Indië worden talrijke legerafdeelingen en schepen afgezonden ter versterking van de Engelsche zeemagt in de Chinesche wateren. Zoo wordt nu te Plymouth een detachement mariniers ter sterkte van 1000 man uitgerust om onverwijld naar China scheep te gaan. Ook zal onverwijld een militair bevelhebber met vijfduizend man troepen naar het tooneel der onlusten afgezonden worden, en deze krijgsmagt zal, gelijk van zelf spreekt, worden vermeerderd, indien het terrein der vijandelijkheden zich uitbreidt.

En in Indië stonden volgens de jongste berigten onderscheidene troepen gereed om uit Bengalen naar Hongkong scheep te gaan. De versterkingen der zeemagt, vooral de bodems van kleinere soort, die van daar reeds afgezonden zijn, zullen tijdig de Chinesche kust bereikt hebben om door het ondersteunen der landmagt goede dienst te kunnen doen. Het is voor Engeland eene gelukkige omstandigheid dat de oorlog met Perzië geëindigd is, omdat hierdoor twee schoone legerafdeelingen, namelijk de in Bushire gelegerde troepen en die welke thans waarschijnlijk reeds op weg van Bombay naar Bushire zijn, vóor den oorlog in China beschikbaar zullen komen, terwijl spoedig ook de geheele Oost-Indische vloot met een groot aantal transportschepen daarvoor gebezigd zal kunnen worden.

En Engeland zal niet alleen staan in den strijd, waarvan Canton nu nog wel het voornaamste tooneel is, maar die een telkens ernstiger aanzien neemt. Ook Frankrijk wil met Groot-Brittanje gemeene zaak maken en zich in den strijd met China mengen. De Fransche admiraal in de Chinesche wateren, *Guerin*, heeft reeds zijne medewerking aan sir *John Bowring* verleend tegen de Chinezen, en beiden hebben elkander wederzijdschen steun beloofd bij alle gebeurlijkheden.

Dat de Franschen zulk eene houding aannemen, schijnt het gevolg te zijn van instructiën, die zij met de jongste brievenmaal uit Europa ontvangen hebben. Frankrijk en Engeland waren, naar verzekerd wordt, nog vóór dat er uit Canton berigt van het daar gebeurde ontvangen was, in onderling overleg getreden om het Chinesche gouvernement tot herziening der weldra afloopende handelsverdragen te bewegen; en hunne vertegenwoordigers moeten depêches ontvangen hebben, waarin hun voorgeschreven wordt, hoe zij ter bereiking van dat doel gezamenlijk dienen te handelen, met magtiging om elkander in alle gevallen, die zich zouden kunnen voordoen, wederkeerig bij te staan.

Maar ook de Chinezen bepalen zich niet meer met zich te Canton en op de rivier te verdedigen; zij hebben proclamatiën en pamfletten verspreid, waarbij tot haat en moord tegen de vreemdelingen of »barbaren", gelijk ze daarin heeten, wordt aangezet. Eene van die proclamatiën is bekend geworden, nl. die van den gouverneur van Whampoa, die aldus luidt:

»De infame vreemdelingen hebben het gewaagd, de vaan des opstands tegen het verheven en eerwaardig gezag des Keizers op te steken; zij hebben de stad Canton aangetast, om haar aan de vlammen prijs te geven; maar zij hebben reeds de verdiende straf ontvangen, want onze onoverwinnelijke troepen hebben hen teruggeslagen en een groot aantal hunner gedood. Mogt men hen op alle punten des lands bestrijden. Mogt elk inwoner van China die een Engelschman ontmoet, hem het verdiende lot ten deel doen vallen. Onze ontelbare vloten, onze groote, door de gansche aarde gevreesde legers zijn reeds in aantogt om hen te verjagen. Elk moet zich bij hen aansluiten, elkeen moet aan den oorlog deel nemen en de vreemdelingen leeren sidderen voor den wil en den toorn van onzen beheerscher, wiens blikken schitteren als de stralen der zon, en wiens magt onbegrensd is. Hij die niet overeenkomstig deze bevelen handelt, wordt als verrader beschouwd en kan zich op eene even spoedige als vreeselijke straf voorbereiden. Gij hoort het! Gehoorzaamt! Gegeven te Whampoa den 9den dag der 12de maand. De mandarijn en gouverneur, *Tchijn-Too.*"

Zoodra deze proclamatie uitgevaardigd was, werd het gepeupel zoo roerig, dat de Europeanen, die zich in kleinen getale in de stad bevonden, raadzaam geacht hebben haar te verlaten; de buitenlandsche schepen, die op de reede voor anker lagen, hebben het ruime sop gekozen, al de Europeanen medenemende. (Whampoa behoort niet onder de vijf havens, die krachtens de aangegane verdragen, voor de buitenlanders openstaan. Het is eene haven op omstreeks 12 mijlen afstands van Canton gelegen; de naar deze stad varende schepen komen er dikwijls ten anker, om water en leeftogt op te doen.)

»De proclamatie van den mandarijn van Whampoa (zoo schrijft de berigtgever van den Franschen *Moniteur*) is de eenige waarvan de tekst onder de Europeanen bekend geworden is; doch men verzekert dat zij onder de minst heftige behoort. Hiernaar kan men zich een denkbeeld van de gezindheid der Chinesche overheden vormen."

RUSLAND.

Een Petersburgsch blad meldt omtrent de vermeerdering der Russische stoomboot-vloot sedert het sluiten van den vrede, dat deze in het geheel 9 fragatten, 14 korvetten van 100 kanonneerbooten met stoommachines en schroeven bedraagt.

— De berigten van den nood, die in Finland heerscht, blijven uiterst treurig. Op vele plaatsen waar de ellende het grootst is, konden laatstelijk de levensmiddelen slechts met sleden aangevoerd worden. De afstanden zijn groot en de wegen slecht. In het grootste gedeelte van Finland is geen brood voor de oogenblikkelijke behoeften en ook zelfs geen zaaikoren. Vele menschen bezwijken van kommer en ellende.

ITALIE.

De prins, waarvan de Koningin van Napels den 28sten Febr. is bevallen, heeft de volgende al vrij zonderlinge namen ontvangen: *Januarius Onbevlekte Maria Lodewijk.*

Uit Nizza wordt verzekerd, dat de Keizerin-weduwe van Rusland, die door een vroeger verblijf te Napels met den Koning bevriend is, hem in een vertrouwelijken brief tot toegevendheid jegens de Westersche mogendheden heeft aangeraden. Deze welmeenende raad is echter, even als de overige aansporingen, zonder eenig gevolg gebleven.

Een bij de *Nord* ontvangen schrijven uit Napels meldt, dat thans een vierhonderdtal Napelsche staatsgevangenen de hun aangebodene verwisseling van straf aangenomen hebben, en alzoo naar de oevers der Plata-rivier gevoerd zullen worden om zich aldaar neder te zetten.

— De betrekking tusschen Oostenrijk en Sardinië blijft zeer gespannen. De grootste schuld daarvan ligt bij den Oostenrijkschen minister graaf *Buol*, die juist op het oogenblik dat de amnestie van Keizer *Frans Jözef* te Turijn goeden indruk had gemaakt, en de Westersche hoven daarop den Koning hadden overgehaald tot het doen van een stap ter geheele bevrediging, ernstige vertoogen tegen het hof van Sardinië heeft uitgevaardigd.

De aanval van het hof van Oostenrijk kwam dus zeer ten onpas, en algemeen moeten de groote mogendheden hare verwondering te Weenen daaröver hebben doen te kennen geven. Men hoopt een afbreken der diplomatische betrekkingen nog steeds te zullen kunnen voorkomen, ofschoon daarvan sprake was. Rusland beschermt Sardinië zeer. Daarentegen moet het hof van Weenen het behoud van lord *Palmerston* aan het bewind wenschen.

SPANJE.

De regering heeft de staatsbegrooting voor het loopende dienstjaar behoudens de nadere goedkeuring der Cortes, vastgesteld en in het officiële dagblad van Madrid openbaar gemaakt; zij sluit met een groot tekort: het totaal der uitgaven wordt op 1800 millioen realen, dat der inkomsten op slechts 1562 millioen gesteld. Dit tekort zal vooral met hulp der onlangs gesloten geldleening van 300 millioen realen gedekt worden; het zou nog vrij wat grooter zijn, ware het aanvankelijk voorgestelde cijfer der staatsuitgaven niet door bezuiniging bij het departement van oorlog en bij dat van openbare werken met omstreeks 200 millioen verlaagd geworden.

Tevens verneemt men uit Madrid, dat het openbaar ministerie in het proces van generaal *Prim* geconcludeerd heeft, om dien bevelhebber vervallen te verklaren van zijne militaire waardigheden. Men gelooft dat de krijgsraad zeer spoedig het vonnis zal uitspreken.

DUITSCHLAND.

In Pruissen is dezer dagen eene oproeping gedaan tot inzameling van geldelijke bijdragen ter ondersteuning der gevlugte en noodlijdende royalisten van Neufchatel; deze worden daarin als de getrouwe vrienden der Pruissische kroon geschetst, welke de regtmatigste aanspraak hebben op de achting en de welwillendheid van het Pruissische volk.

— Eene kronijk van de Altstadtsche kerk te Koningsbergen meldt het volgende: »Wegens de in dit jaar 1757 tot groote ergernis zoo breed geworden vrouwen-hoepelrokken, moet dit jaar in iedere kerkbank eene plaats minder worden verhuurd, door welke mode dan ook aan de kerkelijke kas veel schade wordt veroorzaakt. De dikwerf tegen deze vrouwenmode gehouden leerreden hebben geen vrucht gedragen." Thans is het 1857, dus juist honderd jaren later, en wederom hebben de hoepelrokken of crinolines, zooals zij nu genoemd worden, zulk een' wijden omvang verkregen, dat diezelfde klagten zich welligt reeds hier en daar zullen hebben laten hooren.

DENEMARKEN.

Men weet dat de bevolking der Duitsche hertogdommen Sleeswijk en Holstein, sedert zij gewapenderhand onder het gezag der Deensche kroon terug gebragt is, vele grieven tegen het te Koppenhage gevestigde gouvernement heeft; zij beschuldigt hetzelve van een stelselmatig streven om hare politieke regten en vrijheden te verkorten en om hare nationaliteit te ondermijnen. Het Pruissische en het Oostenrijksche gouvernement, die grieven over het geheel gegrond achtende, hebben sedert eenigen tijd te Koppenhage herhaaldelijk op wegneming daarvan aangedrongen, en gedreigd anders de zaak der hertogdommen, als leden van den Duitschen bond, aan de krachtdadige bescherming der Duitsche bondsvergadering te zullen aanbevelen.

De vertoogen van Oostenrijk en Pruissen zijn, zoo als reeds is medegedeeld, in het einde der vorige maand door het Deensche gouvernement beantwoord; en de daartoe strekkende nota's worden thans in de dagbladen medegedeeld: zij behelzen, in den grond der zaak, eene bepaalde weigering om in het regeringsstelsel, hetwelk sedert eenige jaren in de hertogdommen gevolgd is, wezenlijke verandering te brengen.

Gelijktijdig heeft het Deensche gouvernement eene nota aan zijne diplomatieke vertegenwoordigers buiten Duitschland gezonden, om hen met den staat van het geschil bekend te maken. Daarin wordt betoogd, dat de punten in geschil tusschen de Deensche kroon en de bevolking van Sleeswijk en Holstein tot de inwendige aangelegenheden van een onafhankelijken staat behooren en alzoo buiten de kring van de bemoeijingen der Duitsche bondsvergadering liggen; dat de eischen der hertogdommen niet in regten gegrond zijn, en dat de Koning daaraan, hoe geneigd ook tot inschikkelijkheid, niet mag toegeven, omdat elke bewilliging, die hem door buitenlandschen invloed en met verkorting zijner souvereiniteit afgedwongen mogt worden, gevaarlijk voor de duurzaamheid der Deensche monarchij zou zijn. Ten slotte worden de andere met Denemarken bevriende mogendheden uitgenoodigd, om bij de hoven van Berlijn en Weenen eene wenschelijke vereffening van het geschil te bevorderen.

GROOT-BRITTANJE.

De opgewondenheid ten gevolge van het votum van afkeuring, door het Lagerhuis op de politiek van het bewind ten aanzien van China gegeven, vermindert niet en van alle kanten dagen de vrienden van lord *Palmerston* op, om hem te ondersteunen in den verkiezings-strijd. Ook de dagbladen zijn over 't algemeen zijne bondgenooten. Maar actie geeft reactie en er doen zich reeds eenige verschijnselen voor, die voorspellen, dat de geestdrift weldra een weinig zal bedaren. Dat echter lord *Palmerston* tot lid van het Parlement zal worden benoemd is vrij zeker. Zelfs bestaat er groote kans, dat hij als de vertegenwoordiger der hoofdstad zal zitting nemen, te meer als het zich bevestigt, wat de telegraaf heeft gemeld, dat nl. lord *Russell* voor de kandidatuur van Londen heeft bedankt.

De *Times* zegt, dat het gouvernement eene groote meerderheid in het nieuwe parlement zal bekomen.

Het vroegere berigt, dat sir *John Bowring* van zijnen post in China zou zijn teruggeroepen, blijkt ongegrond te zijn geweest. Lord *Palmerston* heeft in tegendeel ook sedert de bekende neederlaag in het Lagerhuis, de groote verdiensten van dien vertegenwoordiger van Engeland doen uitkomen. Verder heeft deze minister verklaard, dat er geene verandering zal komen in de staatkunde des gouvernements betrekkelijk China, maar daarbij tevens gevoegd, dat de regering een buitengewonen gezant naar het hof van Peking wenscht te zenden, ten einde daar onderhandelingen aan te knoopen tot herstel van den vrede en tot verdere uitbreiding van het handelsverkeer.

FRANKRIJK.

In den *Moniteur* is aan het publiek medegedeeld, dat de staatsraad in het laatst der vorige week tweemaal op het paleis der Tuileriën en onder voorzitting van Keizer *Napoleon* vergadering gehouden heeft, en dat ook des Keizers oom met zijnen zoon, benevens de ministers daarbij tegenwoordig geweest zijn. Wat in deze plegtige bijeenkomsten behandeld is, zegt de *Moniteur* niet; maar het is te Parijs algemeen bekend, dat er beraadslaagd is over de invoering eener nieuwe belasting, waarop onlangs reeds door den Keizer in de troonrede vooruitzigt is gegeven en waardoor effecten, aandeelen in winstgevende ondernemingen en dergelijke roerende goederen op eene of andere wijze getroffen zouden worden. Naar het schijnt, zijn in den staatsraad vele bedenkingen tegen het beginsel of althans tegen de bijzonderheden van dat plan opgerezen, en is de beraadslaging nog niet afgeloopen.

— Onlangs is bij den senaat door een van zijne leden, den heer *Barrot*, een voorstel gedaan om die vergadering tot een meer werkdadig lid van het staatsligchaam te maken. Dit voorstel is door vele senaatsleden afgekeurd als onvereenigbaar met die verdeeling van het staatsgezag, welke een grondslag der keizerlijke staatshuishouding is, en het schijnt ook den Keizer niet welgevallig te zijn; hierom is het in de zitting des senaats van den 7den dezer door den heer *Barrot* ingetrokken.

— De Perzische ambassadeur *Feruck*-khan zal de ratificatiën van het vredesverdrag met Engeland te Parijs afwachten, en daarna zich naar Londen begeven; men denkt dat dit eerst den 15den Mei zal plaats hebben. Daar hij geheele volmagt heeft, zal hij ook gaarne handelsverdragen sluiten met die Europesche mogendheden, wier belangen zulks vorderen en die hunne gezanten te Parijs daarmede zullen belasten. Met de Ver. Staten heeft Perzië reeds een verdrag gesloten.

— In een van de laatste zittingen der Parijsche academie van wetenschappen vertoonde de heer *Guerin Méneville* een aantal tarwehalmen van ruim zeven voet hoogte, elk onderscheidene heerlijke airen dragende. Deze schoone soort van tarwe is afkomstig van vijf korrels, die in een Egyptisch graf gevonden zijn en gedurende vele eeuwen voor den invloed der buitenlucht ontoegankelijk waren.

— Men legt te Parijs thans, op den boulevard van Sebastopol, de laatste hand aan een monster-koffijhuis, hetwelk o.a. 31 biljarts bevatten en door 1200 gasvlammen verlicht worden zal. Het zal den naam dragen van: *Koffijhuis der negentiende eeuw.*

— Te Lyon zijn onderscheidene werklieden in hechtenis genomen. Dit staat echter niet met de politiek in verband, en moet alleen aan coalitie betrekkelijk het werkloon worden toegeschreven.

— Het burgerlijk geregtshof der Seine heeft een zeer streng vonnis gewezen, onder omstandigheden welke slechts zeldzaam kunnen voorkomen. Een hoog geplaatst generaal heeft scheiding van tafel, bed en goederen en het regt om zijne dochter bij zich te houden, verworven. De zaak is deze: dat meisje was door de mazelen aangetast, en ofschoon de geneesheer verklaarde dat haar toestand zorgelijk was, ging de moeder nogtans voort met haar toilet voor een bal te

maken. » Gij zult niet gaan," zeide de generaal. — » Ik zal wel gaan," was het antwoord, » maar ik zal daar slechts twee uren blijven. Ik heb het beloofd en kan, zonder onbeleefd te zijn, mijn woord niet breken." — » Uwe dochter sterft." — » Ik zal slechts één uur wegblijven." — » Indien gij onder deze omstandigheden het huis verlaat, zult gij er niet meer binnenkomen." — Hij hield woord, en toen de ligtzinnige moeder terugkeerde vond zij de deuren gesloten. Het geregtshof heeft geoordeeld, dat eene moeder, die haar in levensgevaar verkeerend kind verlaat om naar een bal te gaan, hare regten verloren heeft. Die uitspraak heeft op velen diepen indruk gemaakt.

— Onlangs kwam eene reeds bejaarde vrouw, naar het scheen in de verschrikkelijkste ellende verkeerende, onderstand vragen bij een koffijhuishouder te Brives. Deze, bewogen met den rampzaligen toestand der bedelares, gaf haar een kop warme koffij, een oogenblik te voren besteld door een reiziger, die wegens het onmiddellijk vertrek der diligence ze niet kon uitdrinken.

Eenige dagen later werd de vrouw in het gasthuis opgenomen, en toen zij haar einde voelde naderen, vermaakte zij bij testament aan den menschlievenden koffijhuishouder 1500 fr., die zij in eigendom bezat.

Uit dit voorval leert men drie zaken: 1) dat niet alle bedelaars arm zijn, ofschoon zij door den schijn van een rampzaligen toestand medelijden weten te verwekken, dat zij niet verdienen; 2) dat ook in het hart van hen, die daden verrigten die niet geheel eerlijk zijn, zooals te bedelen wanneer men geld heeft, dikwijls meer edele gevoelens gevonden worden, zooals gevoelens van dankbaarheid; 3) dat eene daad van medelijden en liefde, dikwijls reeds hier op aarde op eene zeer zonderlinge wijze hare belooning vindt.

En de toepassing, die wij op ons eigen gedrag daarvan maken kunnen is deze: Laat ons niemand hard beoordeelen, die een' bedelaar iets weigert, want bij velen van hen heerscht bedrog; — laat ons ook den bedelaar niet minachten, want te midden van ondeugd, vindt men nog vaak deugd; — en laat ons hart in de vrijheid van het natuurlijk gevoel en medelijden niet te veel overheerscht worden door een koud en vormelijk beredeneren, want in vele opzigten is het voor ons zedelijk welzijn beter eens bedrogen te worden dan zoo koud en egoïstisch te zijn, dat men voor medelijden niet meer vatbaar is.

BELGIE.

De wetgevende magt heeft aan twee jeugdige geleerden een subsidie van 6000 fr. toegestaan voor het uitgeven van eene historische aardrijkskundige beschrijving van België.

— De zeven personen die door hunne maskerade onlangs te Gent tot rustverstoring aanleiding hebben gegeven, worden deswegens geregtelijk vervolgd. Een hunner is een redacteur van het daar ter stede uitkomende liberale hoofdorgaan; een ander is lid van de liberale vereeniging; een derde is een advokaat, die bekend staat als een warm belijder der zoogenaamde vrijzinnige beginselen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 11 Maart.

Bij kon. besluit van den 8sten dezer is tot rector magnificus aan de hoogeschool te Utrecht voor het akademiejaar 1857—1858 benoemd de hoogleeraar *L. C. van Goudoever.*

— De minister van oorlog heeft aangekondigd, dat de rekesten om dit jaar als kadet op de kon. akademie voor de zee- en landmagt geplaatst te worden, vóór den 1sten Mei moeten zijn ingezonden bij het depart. van oorlog. Het vergelijkend examen zal in Junij te Breda gehouden worden. Dit jaar zullen geplaatst kunnen worden, voor de dienst hier te lande: 30 voor de inf., 12 kavallerie, 25 artillerie, 3 voor de genie; voor de dienst in de koloniën: 30 voor de inf. in Oost-Indië, 2 inf. West-Indië, 2 kavall. in Oost-Indië, 28 voor de artill. in Oost-Indië, 2 artill. in West-Indië, 6 voor de genie in Oost-Indië.

— *Jan van Goozen*, bouwman te Oudshoorn, heeft op den 7den Maart Z. M. den Koning nieuwe en versche grasboter aangeboden.

AMSTERDAM, 11 Maart.

In de Maandag gehoudene bijeenkomst van de letterkundige afdeeling der kon. akademie van wetenschappen, heeft o. a. de heer *Hulleman* rapport uitgebragt over de ingekomen Latijnsche dichtstukken (prijsvraag van *Hoeufft*). Er zijn ingekomen vier antwoorden, drie waarvan der bekrooning niet waardig zijn gekeurd. Omtrent het laatste, eene elegie, getiteld *Octaviae querela*, ofschoon den gouden eereprijs niet waardig gekeurd, werd niettemin voorgesteld daaraan, even als vroeger is geschied, den zilveren eerepenning toe te kennen, doch tevens den dichter uit te noodigen, indien hij zich bekend maakt, van de gemaakte aanmerkingen voor de uitgave gebruik te maken. De vergadering heeft overeenkomstig die conclusie besloten.

De heer *Kist* heeft verder rapport uitgebragt over het voorstel van den heer *Janssen*, om van wege de akademie uit te geven de zeldzame overblijfselen van oud-vaderlandsche kunst, architectuur, enz., te beginnen met muurschilderingen te Gorinchem. Overeenkomstig de voordragt der commissie, heeft de vergadering hare goedkeuring gehecht aan het uitgeven der genoemde muurschilderingen van wege de akademie, en daarvoor eene som van *f* 200 beschikbaar gesteld. Wijders is de heer *Janssen* uitgenoodigd, in de volgende bijeenkomst een nader uitgewerkt voorstel te doen betreffende het onderwerp der vaderlandsche gedenkstukken in ruimeren omvang.

— Naar het *Handbl.* verneemt, moet het heden, bij de correctionele kamer der arrondissements-regtbank alhier, nog al onstuimig zijn toegegaan. Bij de behandeling der zaak van den heer *Salvador*, moet deze geen gehoor gegeven hebben aan de een- en andermaal herhaalde aanmaningen van den voorzitter, om zich stil en rustig te houden, zoodat eindelijk de regtbank bij vonnis gelast heeft, dat de zaak buiten des bekl. tegenwoordigheid zou worden behandeld. Op zijne weigering, om de kamer te verlaten, is hij toen de deur uitgezet, en daar hij niet loopen wilde, den trap afgedragen. Op de plaats van het paleis van justitie moet hij op den grond zittende de vergaderde menigte hebben aangesproken. Daar het hierdoor veroorzaakte gerucht voor de zitting hebbende kamers der regtbank hinderlijk was, heeft men hem verwijderd tot voor de poort van het paleis. Ook daar echter ging hij voort met toespraken te houden, zoodat men hem eindelijk tot tweemaal toe, naar het politie-bureau aan de Leidschepoort heeft vervoerd, d. i. gedragen, omdat hij ook toen weigerde te loopen.

De behandeling der zaak is intusschen voortgezet. De adv. des bekl., mr. *Jansma van der Ploeg*, droeg de juridieke verdediging voor. De andere helft der verdediging, de feitelijke, die door den bekl. zelven zou worden voorgedragen, ontbrak ten gevolge van zijne afwezigheid.

— De *Amst. Ct.* deelt in een partikulieren brief van de Kaapstad de volgende bijzonderheden mede omtrent de zitting van den volksraad te Bloemfontein, in October l.l.:

» Op den 6den October kwam de volksraad van den Oranje-Vrijstaat bijeen, bestaande uit 24 leden, van welke 16 of 17 onder de Hollandsche Afrikanen kunnen geteld worden.

» Als naar gewoonte, opende de president *Boshoff* de vergadering met een uitvoerig verslag van den toestand van den staat, en opperde denkbeelden omtrent hetgeen gedaan moest worden. Het voornaamste punt betrof de voortdurende oneenigheden met den Kafferkoning *Moshesh*, waardoor de grenzen langs de Caledenrivier in eene onrust worden gehouden, waarvan de gevolgen hoogst nadeelig voor de blanke bevolking moeten zijn.

» Men zal zich herinneren, hoe tijdens het bezoek van den Kaapschen gouverneur sir *G. Grey*, in tegenwoordigheid van dezen eene bijeenkomst is gehouden tusschen den president en het Basjoeto-opperhoofd, waaruit eene overeenkomst is voortgesproten, waaraan door den laatste tot dus verre slechts gebrekkig is voldaan. Bij het sluiten der overeenkomst, in October 1855, werd door *Moshesh* beloofd de teruggave van 223 stuks vee en 136 paarden. Van deze waren bij de opening der tegenwoordige vergadering slechts teruggegeven 141 stuks vee en 6 paarden, zonder nog te rekenen die sedert waren gestolen, of waaromtrent men geen genoegzaam bewijs kan leveren als door de Basjoetos gestolen.

» Na herinnerd te hebben hoe, sedert een jaar, men geaarzeld had of men in dezen tot het zwaard zou overgaan, van wege de mogelijke gevolgen, en na de opsomming van alles wat gedaan was om het zwaard in de scheede te houden — werd aan de wijsheid van den raad de beslssing overgelaten.

» De heer *Boshoff* liet echter niet na de aandacht van de raadsleden te vestigen op den gunstigen uitslag van de expeditie tegen het opperhoofd *Witsie*, zonder dat *Moshesh* zich die zaak in het minst had aangetrokken.

» De volksraad heeft vóór de sluiting der zitting op den 18den October besloten, om bij voortduring ten aanzien van den Basjoeto-koning met gematigdheid te handelen, en hem op nieuw de gelegenheid geschonken om den vrede te handhaven. De president heeft in last nader met hem te onderhandelen."

ZWOLLE, 11 Maart.

Bij een brand, welke voor ruim 14 dagen ten huize van zekeren schoenmaker *Bank*, buiten de Diezerpoort alhier, uitbrak, was o. a. ook een zilveren horlogie ontvreemd, zonder dat het der politie mogt gelukken den dief, die zich het onheil van anderen ten nutte maakte, op het spoor te komen. Het schijnt intusschen, dat deze tot inkeer is gekomen en zijne booze daad heeft willen herstellen. Hij koos daartoe eene tot heden niet gebruikelijke gelegenheid: hij liet namelijk het horlogie in de bij de Sassenpoort staande brievenbus glijden, na er alvorens het adres van den eigenaar aan vastgehecht te hebben.

GRONINGEN, 12 Maart.

Morgen middag omstreeks half twee zal alhier van de buitenwerf van den heer J. H. MEURSINGH, buiten de Kranepoort, te water worden gelaten het kopervast brikschip *Gezina Geertruida*, groot 120 last, zullende worden gevoerd door kapit. W. BONTKES, van de Wildervank.

— Uit *Oude Pekela* wordt ons van den 9den het volgende ter plaatsing toegezonden:

» Een onzer geachte ingezetenen, de weled. z. gel. heer P. ADRIANI, chir. en vroedm., mogt gisteren het in zijne betrekking zeldzame voorregt smaken, gedachtenis te vieren van zijne 40jarige ambtsbediening in ons midden. Vele leden der gemeente, gelijk zijne bloedverwanten en vrienden, betoonden z. ed. de bewijzen hunner hartelijke deelneming. En de eerw. heer G. W. SANNES, predikant alhier, was zeker de tolk van velen, toen z. ew. bij de morgen-godsdienstoefening hem en ons voorging in lof en dankzegging aan God, die al die jaren z. ed. wijsheid, sterkte, moed en zegen tot zijnen gewigtigen werkkring had geschonken. Zijne feestvreugde werd verhoogd, toen in den namiddag van heden een aantal zijner kunstbroeders, voor het meerendeel leden van het te Zuidbroek gevestigde gezelschap *Harmonia Medica*, ten zijnen huize hem hunne warme heilbede en gelukwensch kwamen toebrengen. Moge z. ed. nog lang gespaard blijven, om onder hoogeren zegen, naar den wensch zijns harten, zijne rijpe ervaring en bekwaamheden aan te wenden der lijdende menschheid tot heil, der maatschappij tot sieraad, den zijnen tot vrengde en steun!"

— J.l. Maandagavond had op de laatste openlijke wintervergadering van het departement *Nieuwolda* der maatschappij *tot nut van 't algemeen* eene plegtigheid plaats. Aan den timmerman DANIËL RITZES KAMPHUIS werd, van wege het hoofdbestuur der maatschappij, door genoemd departement, bij monde van den voorzitter den heer ds. VAN DER PERS, eene brillante zilveren medaille uitgereikt, als eene belooning voor het redden van een zesjarig jongetje, dat op den 2den October des vorigen jaars van de klapbrug in den kom dier gemeente in het snelstroomende Termunter-zijldiep was gevallen. Omdat de stoutmoedige redder bij 't volvoeren zijner edele daad zelf in groot levensgevaar heeft verkeerd, is hem door den raad der gemeente eene gratificatie van *f* 6 en door het departement nog eene van *f* 5 vereerd.

— Te *Veendijk*, onder Siddeburen, heeft de besmettelijke longziekte zich geopenbaard op den veestal van H. W. EELSEMA. Zaturdag laatstleden is eene der melkkoeijen afgemaakt, welke bij de lijkschouwing bleek in erge mate door die ziekte te zijn aangetast. Dit was mede het geval met twee andere beesten welke Maandag op last van den burgemeester zijn afgemaakt. Gisteren, Woensdag, was men weder voornemens een ziek beest af te maken, en die welke schijnbaar gezond zijn in te enten, zoo althans daarvoor geschikte stof kan worden verkregen.

— Uit *Almelo* wordt geschreven, dat de termijn voor de storting van het waarborg-kapitaal door den heer DULL voor de rigtige uitvoering der concessie tot den aanleg der spoorwegen in de noordelijke provinciën, weder verstreken is. Wanneer dit inderdaad het geval is, gelijk van den beginne af reeds is voorspeld, de heer DULL zijne verpligtingen niet heeft kunnen nakomen, dan is het te hopen, dat gezegde concessionaris nu van de concessie afstand doe en daardoor anderen gelegenheid verkrijgen om te overwegen wat te doen, ten einde den aanleg eenmaal verwezenlijkt te zien.

— Het prov. geregtshof van Drenthe heeft gisteren den persoon, die wegens bigamie teregt stond en waarvan in ons vorig nommer is gesproken, veroordeeld tot eene tuchthuisstraf gedurende 5 jaren.

— De *Drentsche Ct.* deelt mede dat de gemeente Eelde van het onlangs tegen haar gevallen vonnis nog *niet* bij het prov. geregtshof van Drenthe in appel is gekomen.

— Naar reeds in ons vorig nommer is medegedeeld, zullen vóór Paschen geene openbare zittingen van de Tweede Kamer meer plaats hebben. Van geloofwaardige zijde wordt ons uit 's Gravenhage nog berigt, dat ook de overige werkzaamheden van vele leden der Kamer ten einde loopen, althans vóór Paschen. In drie der afdeelingen is n.l. ook het onderzoek omtrent het wets-ontwerp op *het lager onderwijs* reeds ten einde gebragt. In twee dier afdeelingen is zulks het geval nog niet, en deze zouden nog weer Dingsdag en misschien ook Woensdag moeten vergaderen. Alsdan zal ook deze categorie huiswaarts kunnen keeren. De derde categorie is de commissie van rapporteurs omtrent gemeld wets-ontwerp op het lager onderwijs. Verder wordt ons verzekerd, dat deze commissie in de residentie zal verblijven, ten einde terstond haar verslag op te maken van de gevoelens, in de afdeelingen omtrent dit ontwerp geuit. De andere werkzaamheden zullen tot na Paschen moeten wachten, daar de verslagen ten aanzien van andere ontwerpen enz. deels nog niet gedrukt zijn, deels in allen gevalle nog eerst door de Regering moeten beantwoord worden.

In onderscheidene dagbladen (en daaronder behooren ook wij) heeft men zich reeds uitgelaten over de meer of minder gunstige ontvangst van het wets-ontwerp op het *lager onderwijs*, waarop natuurlijk aller aandacht gevestigd is. Men moet met het aannemen van die berigten voorzigtig zijn. De uitkomst kan niet volledig blijken, dan door het verslag der commissie van rapporteurs. Intusschen schijnt zich meer en meer te bevestigen, dat de laatste alinea van art. 21 geen of zeer weinigen bijval vindt, zelfs bij alle kleuren, partijen of fractiën daarvan, maar dat men overigens vele verbeteringen in het ontwerp erkent.

— Het is nu gebleken dat men met goed gevolg in den herfst aardappelen in den kouden grond kan poten, om daarvan in den vroegen Meitijd nieuwe aardappelen te krijgen. Iemand aan de Dieversche-brug (Drenthe) heeft daarvan verleden herfst de proef genomen, met het verrassend gevolg, dat de toen gepote aardappelen nu reeds eenige dagen boven den grond staan en zelfs reeds in blad komen; hij heeft ze gedurende den winter zorgvuldig met stroo bedekt, om ze voor den nadeeligen invloed der koude te beveiligen, terwijl hij ze nu ook nog des nachts met stroo naar vereischte gedekt houdt.

Deze aardappelen zullen dus, bij verder goed gelukken, reeds lang volwassen en rijp zijn, voor dat de gewone ziekte in dit gewas zich openbaart, althans gerekend naar de onderscheidene verloopen jaren.

Aan velen die den uitslag der onderneming tot doorsnijding van de landengte van Suez met belangstelling gadeslaan, kan het niet ondienstig zijn opmerkzaam te worden gemaakt op het onlangs daarover uitgegeven werk van den heer FERDINAND DE LESSEPS, getiteld: *Percement de l'isthme de Suez; rapport et projet de la commission internationale. — Paris etc.*

De heer DE LESSEPS, concessionaris dier onderneming, deelt in het aangehaalde werk mede het geheele verslag der internationale commissie, in December des vorigen jaars uitgebragt aan den Onderkoning van Egypte, met bijvoeging van alle bijlagen en bescheiden die deze zaak kunnen toelichten en zoo volledig mogelijk maken. Zij bevat alzoo geheel het technische gedeelte van het door de commissie vastgestelde ontwerp tot doorsnijding dier landengte.

Uit dat zeer uitvoerig verslag blijkt, dat de kwestie van het kanaal van Suez tot de vroegste oudheid opklimt, doch gedurig naar de behoeften der tijden werd gewijzigd. Oorspronkelijk bestemd om de vallei van den Nijl te vereenigen met de Roode zee, ten einde de gemeenschap tusschen Egypte en Arabië gemakkelijker te maken, is thans hare strekking de Middellandsche- en Roode zeeën te verbinden, ten einde den afstand tusschen Europa en de Indische zee, ongeveer tot de helft te verkorten.

Na eenige zeer belangrijke mededeelingen omtrent de gesteldheid van Egypte en de landengte van Suez, beschouwt de commissie afzonderlijk de vroegere ontwerpen door LEPÈRE, PAULIN TALABOT en BARRAULT, om eindelijk de regtstreeksche verbinding zoo als die aan DE LESSEPS is geconcessioneerd, in alle onderdeelen te onderzoeken en tot een bepaald ontwerp te brengen.

Zonder hier in meerdere bijzonderheden over dat ontwerp te treden, kunnen wij niet nalaten het resultaat dier onderzoekingen mede te deelen, waardoor de verbinding der beide zeeën niet moeijelijk, noch zonder ernstige natuurbezwaren, uitvoerbaar wordt beschouwd, terwijl bovendien de goede uitslag der onderneming mede niet twijfelachtig kan zijn.

Hoogst belangrijk mag het dan ook genoemd worden, indien bij het uitbreidend stoomvermogen, eenmaal de kunstmatige Bosporus van Suez voor alle natiën zal geopend zijn, en aan die woestenijen de vruchtbaarheid en welvaart zal zijn wedergegeven, waarvan de geschiedenis getuigt, terwijl de grond allerwege nog de kenmerken oplevert van het vroegere verblijf van menschen.

Vruchtbaarheid van den visch.

In de zitting der Tweede Kamer van l.l. Zaturdag heeft de heer WESTERHOFF, bij gelegenhei dvan de beraadslagingen over het wetsontwerp op de zeevisscherijen, eene redevoering gehouden waarvan wij slechts den korten inhoud hebben kunnen opgeven, daar de uitvoerigheid van deze verhandeling (ze bestaat 18 kolommen in het bijblad van de *Staats-Ct.*) geene geheele overname toeliet. Een gedeelte van dat belangrijk vertoog is gewijd aan de bestrijding der leer, die ook door de Regering was omhelsd, dat de zee zou kunnen worden doodgevischt. De heer WESTERHOFF deelt hierin onderscheidene opmerkingen en bijzonderheden mede, waarvan we onze lezers niet onkundig wenschen te laten.

» De zee — zoo liet de spreker zich uit — kan niet worden doodgevischt; dat is bloot eene invallende gedachte, waarvoor geen de minste grond bestaat, en wij zouden die stelling bijna een bekrompen denkbeeld durven noemen, geboren binnen de muren van het naauw begrensd studeervertrek. » De wateren, die ver het grootste gedeelte des aardbols bedekken — schrijft ergens te regt de Leidsche hoogleeraar J. VAN DER HOEVEN, moesten niet onbevolkt, zij moesten *vol* zijn van de schepselen Gods"; dit is als 't ware eene natuurwet, en die geldt niet alleen voor het verledene, zij geldt niet alleen voor het tegenwoordige, maar ze geldt ook voor de toekomst. En daarin nu, beweren wij, kan de mensch geene verandering te weeg brengen, want dan zou hij de magt hebben om de orde in de schepping om te keeren en te verstoren, om het werk van zijnen grooten Schepper te vernietigen.

» Men heeft den mensch, en niet geheel ten onregte, onder al de roofdieren wel eens het magtigste en het meest verslindende genoemd. Aan het hoofd van al het geschapene geplaatst en gesteund door intellectuële krachten, waar de physieke te kort schieten, komt gewis geen roofdier hem in magt gelijk of zelfs nabij. Zijne heerschappij over alle overige dieren, die de aarde bewonen, is ontwijfelbaar zeker zeer groot en schier onbegrensd. Maar die magt is toch niet absoluut, zij is beperkt en heeft, als alles, hare grenzen, en dit geldt ook vooral ten aanzien zijner heerschappij over de bewoners van den Oceaan; deze weten zich in hun schier onbeperkt gebied aan zijne vervolgingen te onttrekken, en kunnen gezegd worden door het element, waarin zij leven, aan zijne magt eenigermate paal en perk te stellen.

» Dáár, op dat gebied is zijne magt uiterst gering en zeer naauw beperkt; dáár meer dan elders gevoelt hij dat zij grenzen heeft. En kan hij op het heelal, op de beweging, loop en verandering der hemelligchamen, op de omkeeringen der aarde die hij bewoont geen invloed uitoefenen, weinig meer kan hij dit op de huishouding en het bestaan van die dieren, welken de Oceaan tot woonplaats is aangewezen; en hoe groot zijne magt ook zijn moge, hoe ver zijn vernielingswerk ook moge kunnen gaan, de zee met hare onpeilbare diepten heeft aan die magt paal en perk gesteld en de hoegrootheid of het getal harer bewoners hangt niet af van menschelijke luim of willekeur. Met kwistige hand is de Schepper in het voortbrengen van levende wezens op deze aarde te werk gegaan; myriaden van wezens heeft hij het aanzijn en te gelijk grootmoedig en weldadig voedsel geschonken, en heeft gezorgd dat geen menschelijke willekeur daarin verstoring kan te weeg brengen.

» Vooral geldt dit ten aanzien van de visschen die de zee tot woonplaats hebben. Deze zijn wegens hunne verbazingwekkende vruchtbaarheid tegen vernietiging en uitroeijing, ook door het zoo verschrikkelijke schrobnet, volkomen bestand en verzekerd. Hoe menigvuldig de vijanden van het leven en het bestaan der visschen ook mogen zijn; hoe groot ook de vernieling der visschen is, de wedervoortbrengende krachten staan in evenwigt met de verschillende vernielingsmiddelen: winst en verlies staan hier in het volkomenst evenwigt!

» Hunne vruchtbaarheid is ongeloofelijk groot, verdient gewis onze bewondering, en bij de overweging en beoordeeling van het onderwerpelijke vraagstuk vooral onze opmerkzaamheid en ons nadenken. CUVIER en BLOCH spreken van honderd duizenden eijeren in één individu; BLUMENBACH en LACEPÈDE van millioenen. BRADLEY bepaalt het getal eijeren bij den kabeljaauw op één millioen; maar de beroemde LEEUWENHOEK telde bij één enkel individu van deze vischsoort niet minder dan negen millioen driemaal honderd en vierentachtig duizend eijeren! TH. HARMER in Engeland, die door zijne woonplaats in de nabijheid der zee daartoe uitmuntende gelegenheid vond, heeft zich in dezen zeer veel moeite gegeven en veelvuldige nasporingen omtrent de verbazende vruchtbaarheid van vele vischsoorten in het werk gesteld, waarvan wij alle bijzonderheden hier niet zullen mededeelen. Alleen willen wij hier vermelden, dat hij bij geen enkele der door hem onderzochte haringen minder dan 20,000 eijeren vond en dat hij er aantrof bij welke hij er 36,000 telde. Bij een makreel, die even over 1¼ pond woog, vond hij 454,961 en bij een anderen, die een pond woog, niet minder dan 546,681 eijeren. Bij een kabeljaauw die 18 tot 20 ponden woog, vond hij tusschen de drie en vier millioen eijeren. Onder de platvisschen, die de Regering bij deze wet vooral in bescherming wil nemen, staat de schol, volgens hem, in vruchtbaarheid bovenaan. Hij vond in eene schol die nog geen drie Engelsche ons woog, 133,407 en in eene andere, die drie en een half ons woog, 225,568 eijeren. Hij stond verbaasd toen hij in eene andere en grootere schol, die vierentwintig en een half ons woog, niet minder dan 1,357,400 eijeren vond. Een tong van één pond zwaarte had meer dan 100,000 eijeren bij zich, terwijl een andere, van ongeveer vijf oncen gewigt, 38,772 eijeren opleverde.

» Men vindt ergens opgegeven, Mijne Heeren, doch dit zal gewis zeer overdreven zijn, dat de Theiss in Hongarije zoo vischrijk zoude zijn, dat zij tegen een deel water twee deelen visch zoude bevatten. Maar laat de vermenigvuldiging van onze zeevisschen slechts één jaar ongestoord en onder gunstige omstandigheden voortgaan, en in het volgende jaar zijn het niet honderdduizenden, neen, honderdduizenden millioenen die zich vermenigvuldigen en de zee zullen vullen en die de vaart der schepen letterlijk zullen stremmen en stuiten, zoo als, volgens bladz. 21 van het verslag der staats-commissie, voor omstreeks dertig jaren door duizenden myriaden van haringen op de Zuiderzee werkelijk heeft plaats gevonden en welk verschijnsel op 't jaar 1665 ook geboekt is geworden.

» En zich zoo onbegrijpelijk sterk vermenigvuldigende schepselen, die bovendien den onmetelijken Oceaan met alle zijne ongenaakbare schuilhoeken tot woonplaats hebben, zou de mensch door zijne schrobnetten kunnen uitroeijen en verdelgen? Ik herhaal het, Mijne Heeren, dit is een hoogst bekrompen denkbeeld van den kamergeleerde, die, in zijn eng studeervertrek gezeten, zich van de wereld afdenkt en uit de wolken op ons land en de zee nederblikkende en zich aan zijne zwaarmoedige droomerijen overgevende, ons een toestand voorspiegelt die niet bestaat, nimmer bestond en ook nimmer bestaan zal.

» Hij die de muis, de rups, de aardvloo en zoo vele andere schadelijke dieren, die soms de vruchten van zijnen akker en van zijnen arbeid verteren en verwoesten en die voor zijn voet wriemelen, niet kan uitroeijen, — die door premiën daartoe uitgelokt en aangemoedigd, zijn jagtveld niet van schadelijk roofgedierte zuiver kan houden, — zou die de zee kunnen doodvisschen en de waterbewoners kunnen uitroeijen op een element waar zij zich zoo gemakkelijk aan zijne vervolgingen kunnen onttrekken? Wij herhalen het nog eens, Mijne Heeren, het is een bekrompen, ja een belagchelijk denkbeeld! Neen,

als er aas, als er voedsel aanwezig is, dan zal er ook steeds visch genoeg zijn, en dan zal, hoe vraat- en roofzuchtig de meeste vischsoorten ook zijn mogen, volgens de opmerking van kapitein COOK, eigen soort in allen gevalle niet verslonden maar gespaard worden.

» Hetgeen wij tot dusver tegen de stelling, dat de zee doodgevischt zou kunnen worden, hebben aangevoerd, is geen bloote theorie, geen ijdele, geen opgeraapte bespiegeling, Mijne Heeren. Geenszins! Wij hebben in dezen strijd eene magtige bondgenoote die ons op zijde staat en die bondgenoote is de *ondervinding*. Honderdduizenden millioenen van visschen toch zijn reeds weggevangen geworden en nog is er voldoende voorraad, nog altijd is de zee voor ons eene welvoorziene spijskamer, steeds treedt er een nieuw en frisch geslacht weêr op om de ledige ruimten, om de ledige plaatsen weêr aan te vullen van hen die weggevangen zijn geworden. De vangst van platvisch toch, die de Regering bij deze wet vooral in bescherming wil nemen, is volgens den heer RUISEVELD VAN PERNIS, in ons land zelfs nog zoo overvloedig, dat zij hier te lande niet kan worden geconsumeerd (Verslag der staatscommissie blads. 94).

» Wij wijzen hier meer in 't bijzonder, om de waarheid dezer stelling in 't oog te doen vallen, met vertrouwen op 't geen onder ons oog in de Zuiderzee heeft plaats gevonden en nog plaats vindt. Dáár bestonden sedert vele jaren geene verbodsbepalingen, dáár bestond geen verboden vischtuig of verboden vischtijd, dáár waren de visscher en de visscherij volkomen vrij. En wat is daarvan het gevolg geweest? Heeft men die zee doodgevischt of is de visch er verminderd? Ik zou u hier, Mijne Heeren, als antwoord op deze vragen, kunnen wijzen op de welvaart en de uitbreiding der visschersvloot op Marken, Urk en andere visscherplaatsen aan die beperkte binnenzee gelegen, maar laat de staatscommissie er het antwoord op geven. Wij lezen bij haar in het bij u allen bekende verslag, op bl. 46 en 47, » dat als zeker mag worden aangenomen, dat de visschersvloot in de Zuiderzee in de laatste jaren eene groote uitbreiding heeft erlangd; dat de bedoelde vloot in 1842 op duizend schepen met eene bemanning van 4000 koppen werd begroot, doch op dit oogenblik nog aanmerkelijk grooter is, en dat het blijkt, dat de voornaamste tak van Hollands zeevisscherijen, welke de aanzienlijkste waarde vertegenwoordigt, de meeste visschers bezig houdt en jaarlijks de grootste onkosten maakt, niet is de visscherij van pekelharing, noch de beugvisscherij, noch zelfs de kustvisscherij in Noord- en Zuid-holland, *maar de visscherij op de Zuiderzee en aan de kusten der noordelijke provinciën*, DE EENIGE WELKE DOOR DEN STAAT NIMMER IS ONDERSTEUND.

» Inderdaad een opmerkelijk, een voor de Regering leerzaam en in dezen alles afdoend verschijnsel; en als men hierbij op het oog houdt dat de Zuiderzee bovendien overal aan hare boorden, waar de meeste vischkuit wordt neêrgelegd, door zeer velen, met velerlei vischtuig op alle tijden van het jaar bevischt wordt, dat zij bij voortduring in weerwil van dat alles overvloed van panharing blijft opleveren, dat men er jaarlijks omstreeks 80 millioenen stuks ansjovis vangt, dat men in 't jaar 1854, alléén te Harderwijk, niet minder dan 12,800,000 botten heeft aangebragt (Staatkundig en staathuishoudkundig jaarb. voor 1856, blz. 91), — dan moet de vrees voor het doodvisschen der zee bij den verstandige en nadenkende wel verminderen, ja geheel verdwijnen, want indien men een water dat, volgens MARTINET, slechts eene oppervlakte van 83¼ vierkante geographische mijlen beslaat, na zóó vele jaren nog niet heeft doodgevischt of in vruchtbaarheid heeft doen verminderen: hoe zal men dat dan kunnen bij een water als de Noordzee, die, volgens STEVENSON, eene oppervlakte beslaat van 153,709 Engelsche of 7160 vierkante geographische mijlen? Aan de Zeeuwsche, Friesche en Groninger kusten leert de ondervinding hetzelfde. Dáár hebben de visschers steeds — althans in de laatste vijftig jaren, want de voorschriften van het kon. besluit van den 19den Januarij 1820 (*St.bl.* no. 2) zijn daar even als in Groningen nimmer opgevolgd geworden — in de uitoefening van hun beroep vrij geweest en konden het geheele jaar door naar welgevallen met het schrobnet visschen; en, over doodvisschen der zee, over gebrek aan visch of liever over vermindering er van, hebben wij wel enkele jaren doch nog geene doorgaande klagten hooren aanheffen, evenmin als aan de Fransche, Belgische, Engelsche en Hannoversche kusten, alwaar de visschers in de uitoefening van hun bedrijf niet belemmerd worden.”

Kunstmatige Vischfokkerij.

De heer WESTERHOFF laat zich in bovenbedoelde redevoering ook nog uit over de kunstmatige uitbroeding van visch eijeren, een tak van nijverheid waarvan men in de laatste tijden overigens niet veel meer gehoord heeft en die den weg der konijnenteelt schijnt te gaan, n.l. dat die liefhebberij ook al bij gebrek aan gunstige resultaten, langzamerhand uitsterft. Genoemde spr. zeide daarover het volgende:

» Het is hier de plaats niet om de kunstmatige piscicultuur, die gewis veel licht over de leer der generatie, foecundatie en embryogenie verspreid heeft, te beoordeelen; alleen wil ik dit er van zeggen, dat ik in het gevoelen der staatscommissie, als zou zij een gevolg zijn van vrees voor eventuele ontvolking onzer wateren, volstrekt niet kan deelen, maar liever geloof, dat het, even als de konijnenfokkerij, meer eene oeconomische aardigheid is, die in den geest, in de mode van onzen tijd valt, en overtuigd ben, dat zoolang men de visschen niet zal hebben weten te leeren om zonder voedsel te kunnen leven en groeijen, ook zóó lang de vischmarkt niet door de vischfokkers met hunne kunstmatige producten overvoerd zal worden. Zijn het water en de bodem voor het leven en bestaan van den visch geschikt, en is er voldoend en geschikt voedsel voorhanden, dan zal er in den regel, zoowel in de zee als in de binnenwateren, ook zonder kunstmatige vischfokkerij, visch genoeg zijn; ontbreekt er voedsel, dan zal de een den anderen opvreten en verslinden tot den laatsten toe.”

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 12 Maart. Op Maandag den 30sten dezer, des middags te 12 uur, zal door den Commissaris des Konings in deze Provincie, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, in een der vertrekken van het Provinciehuis alhier, in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 1ste District, onder nadere approbatie, in het openbaar, bij enkele inschrijving worden aanbesteed:

1) *Het afgraven van den hoek te Schoenmakershorn aan het kanaal van Groningen naar Delfzijl.*

2) *Het onderhouden der Spilsluizen en aanhooren van dien te Groningen, ingaande met den dag der approbatie en eindigende met ultimo December* 1858.

3) *Het aanleggen van een' grindweg van Oude Schans langs Koudehoek, Hamdijk, Boneschans naar Nieuwe Schans, lang 7303 ellen.*

De gadingmakenden kunnen van de begrootingen van kosten van voorschreven werken ter provinciale griffie kennis nemen, terwijl de bestekken op de gewone plaatsen ter lezing liggen, en nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den hoofd-ingenieur en bij den ingenieur van den waterstaat te Groningen.

KUNSTNIEUWS.

Hebben de minnaars der toonkunst in den laatsten tijd hier ter stede ruimschoots kunnen genieten op de vele schoone concerten door vreemdelingen en stadgenooten gegeven, — de avonden van gisteren en eergisteren waren geheel aan de dichtkunst gewijd. De poëzij, zooals die ontwelde aan de gevoelvolle borst van den nu ontslapen maar in zijne gedichten voortlevenden TOLLENS, zal steeds den lezer treffen en hem iets doen gevoelen van den sprank van 't goddelijk vuur dat den dichter bezielde. Maar sterker nog gevoelt men zich aangegrepen, als die tooverklanken des dichters ons worden teruggegeven in eene bezielende voordragt. Van deze waarheid werd voorzeker weder menigeen doordrongen, die het Declamatorium, op Dingsdag- en Woensdagavond alhier gegeven, heeft mogen bijwonen. Het was ontleend aan de gedichten van TOLLENS en tot één geheel gebragt door den heer mr. A. MODDERMAN

Was bij de menigte van TOLLENS' gedichten, de keuze moeijelijk voor het bepaalde oogmerk van dit declamatorium, om n.l. uit zijne verschillende stukken een doorloopend poëtisch geheel zamen te stellen, — die keuze was aan goede handen toevertrouwd en de heer MODDERMAN heeft zich ook nu weder met talent en smaak van die taak gekweten. Na eene poëtische inleiding, » waarin — gelijk het programma dit uitdrukt — op al het genot van den dichter zoowel, als op dat van iederen mensch in betrekking tot zijnen hoogeren aanleg wordt gewezen,” werden in de eerste afdeeling de genoegens geschetst die in de natuur, in de menschenwereld en in den kring des huiselijken levens kunnen worden gesmaakt, maar werd tevens gewezen op de afwisseling en vergankelijkheid die op aarde alles beheerscht en die den aardbewoner aan zijne toekomst en zijne eigenlijke bestemming doet denken. De tweede afdeeling ving aan met in eenige schilderingen de liefde voor den vaderlandschen grond te doen uitkomen, deelde dan, na op de onzekerheid van al het toekomende te hebben gewezen, TOLLENS' beschouwing van ons menschelijk bestaan mede, en schilderde ten slotte het uitzigt op eene betere, eeuwige toekomst, waarvan reeds in dit leven vaak de voorsmaak kan worden geproefd.

De voordragt van de verschillende alzoo uit TOLLENS' poëzij genomene zangen geschiedde, behalve door den heer mr. A. MODDERMAN, door de heeren jhr. mr. W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN, J. KOOL, jhr. H. L. WICHERS, D. J. G. SCHEEPERS en J. J. MODDERMAN, die allen ook reeds bij vorige gelegenheden van hunne talenten als declamatoren hebben blijk gegeven. Zij kunnen zich ook nu weder verzekerd houden dat zij hun doel hebben bereikt en aan hunne stadgenooten twee genotvolle avonden hebben verschaft.

En ook het liefdadig doel 't welk aan dit declamatorium op Dingsdag-avond verbonden was, is niet gemist. De zuivere opbrengst, die ten voordeele komt van de algemeene armen, is nog wel niet met juistheid op te geven, maar moet toch vrij aanzienlijk zijn.

Wij moeten ten slotte hier nog bijvoegen, dat ook het orkest, onder directie van den heer HAGEMAN, vooral op den eersten avond veel heeft toegebragt om het genoegen der aanwezigen te verhoogen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 2 Maart.

De Circassische stammen hebben de Russen bij de rivier Laba geslagen; de Russen zijn teruggedreven, een verlies van 400 man en 4 stukken geschut achterlatende. De goederentreinen zijn in handen der vijanden gevallen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 12 *Maart*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.		$63\frac{1}{16}$.
Dito Dito	» 3	»	$76\frac{1}{4}$.
Dito Dito	» 4	»	$95\frac{3}{4}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$77\frac{1}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	40.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	87.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$78\frac{1}{16}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{9}{16}$.
Dito Binnenl.	» 3	»	$37\frac{7}{8}$.
PORTUGAL	» 3	»	$46\frac{1}{16}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	104.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	103.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$85\frac{1}{4}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$84\frac{5}{8}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$95\frac{1}{4}$.
Dito 6de serie	» 5	»	$96\frac{5}{16}$.

LONDEN, 12 *Maart*. Consols $93\frac{1}{8}$.

PARIJS, 12 *Maart*. Fransche 3 pCt. 71.20.

WEENEN, 12 *Maart*. Metalliek 5 pCt. *f* 84. Nat. Leening *f* 86. Wissel op Londen *f* 10.07. Zilver *f* $3\frac{1}{4}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 8 Maart, *Beck* Phoebus, Tjilatjap; *Schaap* Jan Jacob, Londen; — 9 *Franken* Janna Adriana, Sur.; *Dekker* Komeet, Curaçao.
VLIE 6 Maart, *Niggebrugge* Stad Enschedé, Dundee.
HELVOET 9 Maart, *Bakker* Vriendschap, Belfast.
VLISSINGEN 7 Maart, *Ouwehand* Suzanna en Elisabeth, Banj.; *Nieboer* Hendrik Carel, Mogadore; — 8 *Coening Meijer* Jan Schouten, Bat.; *Boon* Aurora, Triest.
LISSABON 25 Febr., *Kramer* Catharina, Belfast.
PORTO 25 Febr., *Lindeboom* Francisca, Cardiff; *Kolkman* Geertruida Margaretha, Riga.
BORDEAUX 5 Maart, *Steffens* Johannes, Schiedam.
ROUAAN 4 Maart, *Smit* Arendina, Rott.
PORTSMOUTH 6 Maart, *Kayzer* Harmonie, v. Lynn n. Bayonne.
TORBAY 6 Maart, *Welger* Christina Alida, v. Sur. n. Amst.; heeft de reis voortgezet.
HAMBURG 8 Maart, *Emmelkamp* Geertruida, 9 *Prins* Jonge Barend, *Koops* Catharina en *Mulder* Goede Verwachting, Termunterzijl; *Visser* Zaanstroom, la Rochelle; *van Sluis* Annegiena, Harburg.
CUXHAVEN 9 Maart, *Boomgaard* Ecliptica, Malaga.
TONNINGEN 5 Maart, *Poort* Dirkje, v. Bremen n. Rostock.
ELSENEUR 4 Maart, *Lucas* Anna Maria, v. Riga n. Belgie; — 6 *Lula* Roelfina Roelina, v. Libau n. Schiedam; *de Groot Bakker* Catharina, v. Dundee n. de Oostzee.

Vertrokken.

AMSTERDAM 8 Maart, *Pluister* Industrie, Bordeaux; — 10 *Stenger* Gezina Margaretha, Nantes.
MESSINA 25 Febr., *van der Sloot* Wilhelmina, Vlaardingen.
CETTE 4 Maart, *Ouwehand* Bordeaux, Rott.
LISSABON 27 Febr., *de Goede* Verwisseling, Vlaardingen.
SANTANDER vóór 2 Maart, *Swart* Sancta Maria, Londen.
CARDIFF 5 Maart, *Vlas* Marianne, Bremen.
TONNINGEN 4 Maart, *Schuur* Jacoba Gesiena, Groningen; *Kremer* Goede Verwachting, Emden; — 5 *Reents* Alida, Engeland.

In lading.

LONDEN 6 Maart, *de Jonge* Ettiena, Dantzig.
LIVERPOOL 6 Maart, *de Jonge* Malvina, Triest.

Zeilklaar.

BALTIMORE 17 Febr., *Helmers* Maryland, Bremen.
GIBRALTAR 22 Febr., *van der Tas* Boreas, Nantes.
NEWCASTLE 6 Maart, *Hazewinkel* Johanna Petronella, Wolgast.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

VLISSINGEN 9 Maart, *Douwes* Isabella, Liverp.
BERGEN 26 Febr., *de Jonge* Hendrika, Hull.
KOPPENHAGE 6 Maart, *Koning* Marg. Rosiena, Sunderl.
ABBEVILLE 27 Maart, *Meijer* Courrier, Rott.
MARSEILLE 7 Maart, ... Anna Willem, Venetië.
VENETIE 3 Maart, *Breeland* Gesina Hender., Stockh.

Vertrokken.

TEXEL 10 Maart, *v. d. Plas* Jacoba, Sur.; *Ouwehand* de Hoop, Madera; *Zeegers* Catharina, Porto; *Oldenburger* Geppina, Nantes; *van 't Veer* Jonge Reintje, Londen; *Giezen* Twee Zusters, Hull; — 11 *v. Tubergen* Admiraal Tromp, *Molenaar* Amicitia en *Retgers* Barend Willem, Bat.; *Klint* Wilhelmina, Sur., *Mellink* Waal-Stroom, Liverp.
BROUWERSHAVEN 10 Maart, *Bargman* Eugenie en *Gortmans* Catharina Maria, Bat.
LEER 7 Maart, *Lieffijn* Goede Verwachting, Newc.
BREMERHAVEN 8 Maart, *de Vries* Vijf Gezusters, Amst.; *Postema* Jacoba Hendrika en *de Jonge* Alida Gesina, Gron.; — 9 *Kuiper* Twee Gebroeders, Hamburg.
TERMUNTERZIJL 7 Maart, *Rosenbeek* 4 Broeders, Newc.

AMSTERDAM, 11 Maart. Volgens alhier ontvangen telegrafisch berigt uit Brugge van gisteren, is het schip Minna Muller, kapit *Muller*, den 3 Maart uit Texel n. Buenos-Ayres vertrokken, bij het dorp Knocke, in Zeeland, met man en muis vergaan. Nadere berigten dienaangaande zijn met den post van heden nog niet bekend geworden.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 6den tot en met den 12den Maart 1857 zijn te *Groningen* geboren 10 zoons en 10 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 9 ouden en 15 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 9 *Maart*. Tarwe; Zeeuws., Vlaams. en Overm. ging heden tot vorige prijzen slepende van de hand; goede en puike nieuwe *f* 11,20 a *f* 11,90; mindere *f* 8,50 a *f* 11; Roode tot vorige prijzen moeijelijk te verkoopen: 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 380, *f* 382, *f* 385; 158, 159, 160 ℔ Bovenl. Ris *f* 340, *f* 345, *f* 350. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. als voren: *f* 6,25 a *f* 7,50; voorts 146, 156 ℔ Limb. *f* 225, *f* 245; 145 ℔ Petersb. *f* 230; 145 ℔ Windau *f* 254. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 20 ct. lager. Winter *f* 5,80 a *f* 6,80; dito Zomer *f* 5 a *f* 6,50. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,30 a *f* 4,50; dito Lange *f* 2,30 a *f* 3,50. — Boekweit, op 140 ℔: Noordbrab. *f* 247, *f* 250, *f* 255; Stichtsche *f* 247; Rijn *f* 250. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 6,50 a *f* 7,75; groote dito *f* 7,50 a *f* 9; Geld. graauwe *f* 9 a *f* 12,50. — Boonen: Zeeuwsche en Walch. witte 50 ct. lager, *f* 9,75 a *f* 14,50; dito bruine *f* 6,25, *f* 11; dito Paardenboonen *f* 5,30 a *f* 6,40. — Koolzaad: Vlaamsch 87 p. vl.; Zeeuws. gestort 85 p. vl.; Fransch 83 p. vl. — Kanariezaad *f* 12 a *f* 14.

AMSTERDAM, 11 *Maart*. Tarwe tot ca. vorige prijzen bij kleinigheden aan consumtie: 127 ℔ n. b. Pools. *f* 400; 127 ℔ j. dito *f* 375; 126, 127 ℔ dito *f* 360, *f* 366; 128 ℔ n. Gelders. *f* 335; 151 ℔ dito *f* 315. — Rogge onveranderd: 121 ℔ Amerik. *f* 258; 126 ℔ n. Rost. *f* 240; 120 ℔ Arch. *f* 227 bij partij; 117 ℔ dito *f* 218; 117, 118, 119 ℔ Petersb. *f* 217, *f* 220, *f* 223; 122 ℔ n. Inl *f* 224; 117 ℔ dito *f* 196; 144 ℔ dito *f* 218. — Gerst in een doen: 98 ℔ Oldamm. winter *f* 174; 93 ℔ ger. dito *f* 155.

Koolzaad 1 p. vl. hooger; Berdiansky Ravison 48 p. vl.; op 9 vat dadelijk 92 p. vl.; April $90\frac{1}{2}$ p. vl.; Sept. en Oct. $79\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 106, 107 ℔ Archangel *f* 380; 114, 115 ℔ Berdiansky *f* 435. — Raapolie dadelijk en op levering williger; op 6/w. *f* 53,25; vlieg. *f* 51,75 a *f* 52; Mei *f* 50,50; Sept. *f* 47—47 a 25; Oct. en Nov. *f* 46,75 a *f* 47; Dec. *f* 46,75. — Lijnolie dadelijk in een doen, op levering van het najaar met weinig handel en weinig verkoopers: op 6/w. *f* 44; vlieg. *f* 42,75; April *f* 42,50 a 75; Mei *f* 42,50 a *f* 43; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42,75 a *f* 43. — Hennepolie op 6/w. *f* 50,75; vlieg. *f* 49,50.

ROTTERDAM, 10 *Maart*. Tarwe: 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 385; 160 ℔ dito dito *f* 370.

LONDEN, 11 *Maart*. Granen zonder handel, met geringen toevoer.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 11 *Maart*.

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{8}$; Dito Dito 3 pCt. $76\frac{1}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{7}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pCt. *f* $52\frac{1}{2}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{11}{16}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 38; Dito Buitenl. 85 £ 3 pCt. $42\frac{3}{8}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $46\frac{1}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. $104\frac{1}{8}$; Dito te Londen, $4\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. $96\frac{7}{16}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $77\frac{5}{16}$; Dito Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. 40; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 87; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. $79\frac{5}{16}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. $21\frac{1}{4}$.

ADVERTENTIEN.

SCHOUWBURG TE GRONINGEN.

Buitengewone Tooneelvoorstelling
op ZATURDAG den 14den Maart.
L. HARTLOOPER, *Tooneeldirecteur*.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:
M. VAN HEIJNINGEN NANNINGA,
ber. Predikant te Hemelum,
met
G. KEIZER.
GRONINGEN, 11 Maart 1857.

*** Getrouwd:
L. CASEMIR
met
H. E. AUWEN,
Wedw. JACOB CASEMIR.
GRONINGEN, 11 Maart 1857.

*** Bevallen van een ZOON JETSKE D. DE WAARD, geliefde Echtgenoot van
K. L. GAAIKEMA.
GAAIKEMAWEER, onder *Niehove*, 11 Maart 1857.

*** TERMUNTERZIJL, 9 Maart 1857. Heden morgen te drie uur overleed plotseling, na eene langdurige sukkeling, mijn geliefde Echtgenoot BEREND DERKS BOSSCHER, *Landbouwer* alhier, in den ouderdom van bijna negenendertig jaren; van welk treffend sterfgeval ik door deze kennis geef aan Vrienden en Bekenden.
A. S. NIJHOFF,
Wedw. B. D. BOSSCHER.

*** De Boekhandelaar **H. R. ROELFSEMA** heeft voorhanden: ENGELSCHE **COPIËERPERSEN** van *f* 19 en *f* 20, **COPIËERBOEKEN** met 500 Bladen en Alfabet van *f* 2,75, beide voor quarto Postpapier, **COPIËERINKT**, heele Kruiken *f* 1,90, kleine Kruikjes 30 cts.; een ruim assortiment **POSTPAPIER** en **STALEN PENNEN**, waaronder de **nieuwe** BALANCE SPRING PEN van PERRIJ.

*** Bij **P. HUISINGH**, Boekh. te *Winschoten*, is uitgegeven:
***H. E. GRAVEMEIJER*, GODDELIJK GELEIDE.** Tekst Exodus 33: 15. **Intreê-preek** gehouden te *Midwolda* ('*t Oldambt*), den 22sten Februarij 1857. Prijs 20 Cents.
Ook zijn bij hem nog weinige Exempl. voorhanden van: ***H. E. GRAVEMEIJER*, vier Predikatiën** over **JEZUS' GELIJKENIS van het Onkruid des Akkers.** Prijs 40 Cents.

*** De Boekhandelaar **J. J. HANSMA**, te *Dockum*, heeft uitgegeven:
H. E. GRAVEMEIJER*, „JEZUS CHRISTUS ONVERANDERLIJK,”** Hebr. XIII: 8. **Troostwoord** en **Afscheidswensch** aan ***Hantum c. a. Prijs 25 Cts.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Prof. Dr. ***KARL KOCH*,**
DE
Caucasische Landen en Armenië,
IN REISTAFEREELEN VAN
***Curzon*, *K. Koch*, *Macintosh*, *Spencer en Wilbraham*;**
VERTAALD DOOR
***J. J. A. GOEVERNEUR*.**
Prijs *f* 3—20.

De Katholieke
EN
Protestantsche Natiën
ONDERLING VERGELEKEN
UIT HET DRIELEDIG OOGPUNT VAN
Welvaren, Verlichting en Zedelijkheid.
DOOR
NAPOLÉON ROUSSEL.
Met eene Voorrede van
Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT.
2 Deelen. Prijs *f* 7.00.

Belangrijke Verkooping
VAN
BOEKEN.

Op MAANDAG den 23sten Maart en volgende dagen, zal door **W. P. VAN STOCKUM**, Boekhandelaar te '*s Gravenhage*, worden verkocht: Eene aanzienlijke verzameling **BOEKEN** in verschillende TALEN en VAKKEN van WETENSCHAP en KUNST, voornamelijk betreffende de GODGELEERDHEID, ALGEMEENE en VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS, waaronder vele **belangrijke** en **zeldzame Werken** en **Tractaten**, NATUUR-, WIS-, WERKTUIG- en GENEESKUNDE; REGTSGELEERDHEID, STAATKUNDE en STAATHUISHOUDKUNDE; vele Werken van GEMENGDEN WETENSCHAPPELIJKEN INHOUD; voor de SCHILDER- en BOUWKUNST, FRAAIJE LETTEREN, TAAL- en DICHTKUNST, waaronder vele **zeldzame Werken** van Dichters van vroegeren tijd, alsmede van ***Mr. W. BILDERDIJK*;** — voorts eenige
LANDKAARTEN,
zeer goede NIEUWERE **MUZIJK, PRENTWERKEN, PRENTEN** en **PORTRETTEN, TEEKENINGEN** en **SCHILDERIJEN**, waaronder van **voorname Meesters**; — en eindelijk eenige **PHYSISCHE INSTRUMENTEN, BOEKBINDERSGEREEDSCHAP** en eene **BOEKENKAST.**
De CATALOGUS is op *franko* aanvrage verkrijgbaar.

Postkantoor *Groningen*.

Bij deze wordt aan belanghebbenden berigt dat:
1) van af heden, ELKEN AVOND, behalve des Maandags, de **expeditie der Brieven** naar ***Amsterdam enz.*** per Harlinger Boot zal plaats hebben; laatste ligting der Bus te $8\frac{3}{4}$ uur.
2) Van af ZATURDAG den 14den dezer de Winter-Estafette-dienst zal ophouden, doch de Brieven IEDEREN AVOND per Diligencedienst op ***Zwolle*** zullen worden verzonden voor ***Assen*, *Meppel*, *Zwolle*, *Deventer*, *Zutphen*, *Arnhem enz.***, waarvoor de laatste ligting der Bus aan het Kantoor te $9\frac{3}{4}$ uur plaats heeft.
De fung. Directeur:
J. H. v. SONSBEECK.

LIJFRENTE-MAATSCHAPPIJ TE GRONINGEN.

Het BESTUUR der **Lijfrente-Maatschappij** te *Groningen* berigt, dat de **REKENING** over 1856, nagezien en goedgekeurd door de COMMISSIE bedoeld in art. 8 van het Reglement, met de daartoe behoorende **BOEKEN ter inzage** der **Deelhebbers** ligt ten Huize van den Penningmeester, den Heer J. G. HOLTHUIS, gedurende **14 dagen na heden**, des morgens van 9—12 uur.

Deze Maatschappij, *ten voordeele der Deelnemers en ter stichting van een Fonds ter bevordering van menschenheil*, in welke wederom voor eenige Aandeelen in het afgeloopen jaar is deelgenomen, meent het Bestuur steeds aan Stad- en Landgenooten te mogen aanbevelen en hen alzoo op nieuw tot meerdere deelneming te mogen uitnoodigen.

GRONINGEN, 12 Maart 1857.

Het Bestuur voornoemd:
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Voorzitter.*
H. O. FEITH, *Secretaris.*

De ondergeteekenden verklaren, dat zij bovenvermelde REKENING hebben nagezien en wél bevonden, en dat het aftredende Lid van het Bestuur, de Heer J. W. C. Baron VAN ITTERSUM, wederom als zoodanig is herkozen.

GRONINGEN, 12 Maart 1857.

W. MUURLING.
N. VAN KREGTEN.

Bij Acte, verleden voor Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris te *Groningen*, in bijzijn van Getuigen, den derden Maart 1857, is door de Heeren Mr. **SYNCO REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, en **EGBERT ROELFS KLEVE**, Houtkooper te *Stadskanaal*, een CONTRACT van **VENNOOTSCHAP** aangegaan, ten einde voor GEMEENSCHAPPELIJKE REKENING te exploiteren een te *Stadskanaal* opgerigte **STOOM-HOUTZAAG- en KORENMOLEN**, alsmede om **HANDEL** te drijven in alles, wat tot die exploitatie zal dienen, onder de FIRMA **REIJNDERS** en **KLEVE**.

De Vennootschap, gevestigd te *Stadskanaal*, is aangegaan voor eenen onbepaalden tijd, en begonnen den 1sten Maart 1857.

Beide Vennooten zijn tot de teekening der Firma geregtigd, doch zullen geene Gelden voor rekening van de Firma mogen worden opgenomen, dan met toestemming van beide Vennooten.

Geschiedende deze Bekendmaking ter voldoening aan het voorschrift van art. 22 van het Wetboek van Koophandel.

GEREGTELIJKE UITWINNING.

Ter Audiëntie van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen* zal, op VRIJDAG den tienden April 1857, des voormiddags te half tien uur, worden overgegaan tot den verkoop en de toewijzing van: Dertien Roeden, twintig Ellen BOUWLAND, gelegen te *Noordwijk*, Gemeente *Marum*, in sectie G, no. 855, een HUIS en ERF, groot een Roede en tweeëndertig Ellen, staande en gelegen aldaar in sectie G, no. 862, en vijftien Roeden en veertig Ellen BOUWLAND, mede aldaar gelegen, in sectie G, no. 863, hebbende een belastbaar inkomen de Ongebouwde Perceelen van *f* 3—07 en de Gebouwde van *f* 3—00, ten verzoeke van JAN GERRIT BOEREMA, Kastelein te *Enumatil*, in beslag genomen ten laste van IJNE SCHELTES HOLMA, Arbeider te *Noordwijk*, FEMKE SCHELTES HOLMA, Arbeidster te *Noordwijk*, en JANKE SCHELTES HOLMA, zonder beroep, Vrouw van- en gemagtigd door JACOB BOEKES BOEKEMA, Arbeider onder *Tolbert*, te zamen als Erfgenamen van wijlen LAMMERT SCHELTES HOLMA.

Mr. A. MODDERMAN,
Procureur.

Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 14den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein E. H. AALFS, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 30 B. best OUD GROENLAND, gelegen te *Noorderhoogebrug*, toebehoorende aan Jhr. Mr. J. W. QUINTUS en aan H. H. BOSMAN; waarbij, ten overstaan van den Notaris Mr. **J. W. QUINTUS**, mede zullen worden verhuurd: Ongeveer 8 B. best GROENLAND, gelegen aan den *Wolddijk*, toebehoorende aan HEMME HEMMES; alles in Perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als Top- en Naweide ieder afzonderlijk. — En ongeveer 5 Bunders LAND, gelegen achter *Borgham*, toebehoorende aan KORNELIS HEMMES.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 16den Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor *één Saizoen* publiek worden verhuurd: Ongeveer 32 B. uitmuntend LAND, gelegen te *Noorddijk*, toebehoorende aan de Erven T. H. DE BOER, en zulks in Perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen; voorts nog om te Bouwen: ongeveer ½ B. LAND, gelegen te *Euvelgunne*, in 6 Akkers.

Landverhuring.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen op MAANDAG den 23sten Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein T. ALING, te *Helpen*, voor den tijd van 3 jaren, publiek worden verhuurd: de

Bouw-, Weide- en Hooilanden

toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe J. WUFFEN, te *Helpen*.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 30sten Maart 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein R. ABELS, te *Haren*, publiek worden verkocht: Ruim 7 Bunders BOUW- en GROENLAND, gelegen te *Haren*, in perceelen, toebehoorende aan J. E. PIETERS.

GROOTE BOELDAG.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG en DONDERDAG den 15den en 16den April 1857, telkens des voormiddags te 10 uur, aan de Boerenplaats van den Heer Mr. J. J. CANTER CREMERS en wijlen Jonkheer Mr. T. J. VAN IDDEKINGE, op het *Aduarder Voorwerk*, onder *Aduard*, publiek worden verkocht: 30 stuks uitmuntend HORENVEE, 5 PAARDEN, 10 SCHAPEN, 2 BOERENWAGENS, 4 WIPKARREN en verdere **BOERENGEREEDSCHAPPEN**, 1 KERN met KOPEREN BESLAG en verdere **KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN**; voorts eenige **HUISMEUBELEN**, en wijders **VELDVRUCHTEN**, als: ongeveer 4½ Bunder KOOL en ongeveer 3½ Bunder GERST en eene groote partij MEST.

Den eersten dag zal de Levende Have worden verkocht.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

MAANDAG den 16den Maart 1857, des morgens te 11 uur, zal op de Werf van J. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje bij *Groningen*, publiek, **voetstoots** worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij **ZEEUWSCHE IJPEN-** en eenige **ESSCHEN STAMMEN**, aldaar liggende en van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

VERKOOPING.

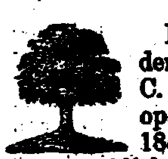

De Deurwaarder **JUURSEMA** gedenkt, ten verzoeke van den Heer C. REIJNTJES, Negotiant te *Leek*, op WOENSDAG den 18den Maart 1857, des morgens te 10 uur, bij de *Leek*, publiek te verkoopen:

1600 GEKAPTE en ONGEKAPTE **DENNEN BOOMEN**, zeer geschikt voor SPANTEN en PLATEN, ENZ.

H. M. JUURSEMA.

BOELDAG.

De Deurwaarder **JUURSEMA** gedenkt, ten verzoeke van DATE MEKKES MEINEMA, Landbouwer te *Niebert*, op WOENSDAG den 25sten Maart 1857, des morgens te 11 uur, publiek te verkoopen:

10 stuks HORENVEE, 3 beste PAARDEN, waaronder eene bruine Merrie, een bruin bles Ruin en een witvoet Ruin, 3 WAGENS, PLOEGEN, EIDEN, KARREN, HOOI en STROO, en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

H. M. JUURSEMA.

*** Mr. **A. MUNTINGHE CLEVERINGA**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke P. J. BOER en Vrouw, op WOENSDAG den 18den Maart 1857, des voormiddags te tien uur, ten Huize van G. J. OOSTERDIJK, te *'t Zandt*, publiek verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, zijnde eene van ouds en thans nog zeer beklante ***BROODBAKKERIJ***, met de BEKLEMMING van het HEEM, doende huur *f* 3—25 en zesjarig geschenk, groot 3 R., 90 E.

II. De VASTE BEKLEMMING van een TUIN, groot 11 R., 20 E., doende jaarlijks tot huur *f* 3—50.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 1 B., 43 R., 40 E. LAND, doende jaarlijks tot huur *f* 21—00; alles staande en gelegen te *'t Zandt.*

Mr. A. MUNTINGHE CLEVERINGA.

*** Mr. **A. MUNTINGHE CLEVERINGA**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van T. P. UILDERSMA, op ZATURDAG den 21sten Maart 1857, des voormiddags te tien uur, ten Huize van P. T. KREMER, te *Zeerijp*, publiek, op aannemelijke Voorwaarden verkoopen:

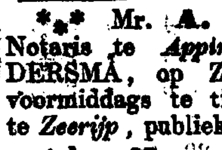

I. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, bestaande in eene BEHUIZING en twee, grootendeels vernieuwde SCHUREN, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 30 B., 43 R., 90 E. LAND, doende jaarlijks tot huur *f* 260—00.

II. Eene BEHUIZING, met de VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 7 B., 45 R., 90 E. LAND, huur doende *f* 87—00; alles staande en zeer gelegen te *Zeerijp*, nabij den Grindweg van *Zeerijp* naar *'t Zandt.*

Mr. A. MUNTINGHE CLEVERINGA.

BOELDAG EN LANDVERHURING.

Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op WOENSDAG den 25sten Maart e.k., des namiddags precies te 1 uur te beginnen, ten Huize van HENDRIK GERRITS HOEKZEMA, Landbouwer onder *Dorkwert*, op gewone Boelgoeds-Conditiën verkoopen:

16 stuks HORENVEE, 4 PAARDEN, **waaronder 2 mak bereden CHAISPAARDEN**, 11 SCHAPEN, p.m. 10,000 ℔ HOOI, eene groote partij STROO, **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN**, 1 WAAIJER, WAGENS, PLOEGEN, EIDEN, ENZ.

Voorts **verhuren**, bij perceelen: van p. m. 38 grazen OUD GROENLAND, 2 grazen KOOL- en eenig BOUWLAND, alles gelegen onder *Dorkwert.*

H. GUICHART ABRESCH, *Nots.*

GROOTE HOUTBOELDAG.

Ten verzoeke en bij de Behuizing van den Houtkooper H. GEERTSEMA, te *Beerta*, op MAANDAG den 30sten Maart 1857, om de menigte der perceelen des middags precies te 12 uur, zoo immer mogelijk voetstoots, op 10 maanden krediet, van:

2000 SCHOLLEN, SCHRODEN en AFDEELINGS, 200 Bossen WRAKKE LATTEN, 7000 VUREN MAATS- en OVERMAATS DEELEN, 5000 meest buitengewoon zware JUFFERS, KOLDERS en ELLINGS, waaronder aanzienlijke partijen van verschillende lengten van 5 à 4 dm. top, eene partij WAGENPLANKEN, POSTEN, RIBBEN, RAAMLATTEN, 1¼ dm. KANTER en hetgeen ten dage van verkoop meer te voorschijn zal worden gebragt.

B. HAITZEMA VIETOR, *Notaris.*

GROOTE

HOUTVERKOOPING,

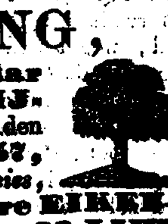

niet op den 19den Maart, **maar** op **DONDERDAG**, **VRIJDAG** en **ZATURDAG** den **2den, 3den en 4den April 1857**, telkens 'svoormiddags *te* 10 *uur precies*, op *Klinckema*, te *Zuidhorn*, van **270 zware EIKEN-, 59 BEUKEN-, 106 ESSCHEN- en 23 IJPEREN BOOMSTAMMEN**; voorts van **2000** mooije **JUFFERDENNEN, 10,000 TAKKEBOSSEN** en van eene **aanzienlijke hoeveelheid** STOELDRAAIJERS-, BOEREN- en KAPHOUT; alles gekapt en ter dadelijk vervoer gereed.

Op de beide eerste dagen zal het **zware Hout** worden verkocht.

J. HOMAN.

De ondergeteekende, Azijnmaker te *Groningen*, berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij op heden den PRIJS van zijnen **AZIJN** met *f* **1—00 per Oxhoofd VERHOOGD** heeft.

GRONINGEN, 13 Maart 1857.

W. W. WOUTERS.

PUIK! PUIK!

NIEUW ROOD en WIT

KLAVERZAAD,

tegen **billijke prijzen** te bekomen bij

W. POTT, A.z.,
in de Langestraat te *Winschoten.*

P.S. Vraagt tevens een' **TWEEDEN BEDIENDE of LEERLING** in zijne ***KRUIDENIERS- en WIJN-AFFAIRE.***

232ste Staats-Loterij.

Aan het KANTOOR van **U. S. OPPENHEIM**, op den hoek van Schoolholm, zijn voor bovengemelde LOTERIJ

LOTEN

volgens **Prijs-Courant** te bekomen.

De EERSTE TREKKING zal beginnen op **MAANDAG den 23sten Maart 1857.**

Depot van Thee.

Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, de **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af 80 Ct. en hooger, zijn vermeld.

PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.

J. V. HUISINGA, JR., Groote Markt te *Groningen.*

Voor een **JONG MENSCH** van 30 jaren wordt **KOST** en **INWONING** met eenig TOEZIGT en LEIDING gevraagd, bij stille Burgerlieden van de P. G., liefst op een eenvoudig maar wélgelegen Dorp. Adres *franko*, onder lett. B, met opgave van voorwaarden, bij den Boekhandelaar H. KUIPERS, te *Leeuwarden.*

LEERLING.

HOOGDUITSCHE BOEKHANDEL.

In een' **BOEKHANDEL** in *Emden* is tegen den 1sten Mei of later GELEGENHEID tot **plaatsing** van een **JONGELING**, die den ***HOOGDUITSCHEN BOEKHANDEL*** leeren wil. Nadere informatie bij den Boekhandelaar J. NOTEBOOM aldaar.

Brieven franko.

VAN GEND en LOOS.

HERVATTING VAN DIENST

van *Groningen* naar *Amsterdam*,

via *Lemmer.*

Aanvangende den 16den dezer.

Vertrek van *GRONINGEN*: DAGELIJKS **5 uur 's Morgens.**	**Vertrek van *AMSTERDAM*:** DAGELIJKS **11 uur 's Morgens.**

Kantoor: OOSTERSTRAAT.

VAN GEND en LOOS.

HERVATTING VAN DIENST

van *Groningen* naar *Zwolle*,

IN VERBINDING MET DE

ZWOLSCHE STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

AANVANG NEMENDE VAN ***GRONINGEN*:** Zaturdag den 14den dezer, DAGELIJKS 10½ uur 's AVONDS.	AANVANG NEMENDE VAN ***AMSTERDAM*:** Zondag den 15den dezer, DAGELIJKS 11 uur 's MORGENS.

Kantoor: Hotel FRIGGE.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

Maart 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
1	774,25	774,53	775,12	6,0	7,6	6,1	max.	0,92	0,99	N.W.	N.W.	N.W.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
2	775,56	775,08	775,19	5,1	8,1	7,3	0,99	0,86	0,88	W.	Z.O.	O.t.Z.	betr. mistig.	„	„
3	773,81	770,89	770,44	5,6	6,8	5,4	0,93	0,89	0,94	O.t.Z.	O.t.Z.	N.N.W.	betrokken.	„	„
4	765,79	760,19	756,29	5,0	6,2	6,5	0,90	0,90	0,86	Z.W.t.Z.	Z.W.t.Z.	W.	„	„	„
5	764,82	766,32	762,73	2,9	4,0	3,2	0,69	0,68	0,84	N.W.t.W.	W.N.W.	Z.W.t.Z.	bewolkt	„	„
6	757,38	758,07	758,85	5,0	7,2	4,2	0,91	0,81	0,94	W.	W.	W.Z.W.	„	bewolkt.	helder.
7	756,44	756,64	755,10	5,4	7,7	5,0	0,91	0,82	0,93	Z.W.t.W.	W.t.Z.	„	betrokken.	betrokken.	betrokken.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.